

DYREKTYWY

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/22/WE

z dnia 23 kwietnia 2009 r.

w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów

(Wersja skodyfikowana)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 95,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,stanowiąc zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽²⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Dyrektywa 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie nakazów zaprzestania szkodliwych praktyk w celu ochrony interesów konsumentów ⁽³⁾ została kilkakrotnie znacząco zmieniona ⁽⁴⁾. W celu zapewnienia jej jasności i zrozumiałości należy sporządzić jej wersję ujednoliczoną.

(2) Niektóre dyrektywy, wymienione w załączniku I do niniejszej dyrektywy, zawierają przepisy dotyczące ochrony interesów konsumentów.

(3) Obecne mechanizmy zapewnienia zgodności z tymi dyrektywami zarówno na szczeblu krajowym, jak i wspólnotowym, nie zawsze pozwalają na doprowadzenie do szybkiego zaprzestania praktyk szkodliwych dla zbiorowych interesów konsumentów. Zbiorowe interesy oznaczają interesy, które nie stanowią jedynie kumulacji interesów jednostek, które ucierpiały na skutek szkodliwej praktyki. Pozostaje to bez uszczerbku dla indywidualnych spraw wnoszonych przez jednostki, które ucierpiały na skutek szkodliwej praktyki.

(4) O ile rozważany jest cel doprowadzenia do zaprzestania praktyk, które są niezgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa krajowego, skuteczność krajowych środków transponujących te dyrektywy, łącznie ze środkami ochronnymi wykraczającymi poza wymagania tych dyrektyw, pod warunkiem iż są one zgodne z Traktatem i dozwolone przez te dyrektywy, może napotkać przeszkody, gdy praktyki te wywołują skutki w państwie członkowskim innym niż to, z którego pochodzą.

(5) Trudności te mogą zakłócać sprawne funkcjonowanie rynku wewnętrznego, ich konsekwencją jest to, iż wystarczy przenieść źródło bezprawnej praktyki do innego państwa, by znaleźć się poza zasięgiem wszelkich form egzekwowania przepisów. Powoduje to zakłócenie konkurencji.

(6) Trudności te mogą prawdopodobnie zmniejszyć zaufanie konsumentów do rynku wewnętrznego i ograniczyć zakres działania organizacji reprezentujących zbiorowe interesy konsumentów lub niezależnych instytucji publicznych odpowiedzialnych za ochronę zbiorowych interesów konsumentów, niekorzystnie dotkniętych szkodliwymi praktykami naruszającymi prawo wspólnotowe.

(7) Takie praktyki często przekraczają granice między państwami członkowskimi. Istnieje pilna potrzeba pewnego stopnia zbliżenia przepisów krajowych mających na celu doprowadzenie do zaprzestania wyżej wymienionych bezprawnych praktyk, niezależnie od państwa członkowskiego, w którym bezprawna praktyka wywołała skutki. W odniesieniu do jurysdykcji pozostaje to bez uszczerbku dla zasad prawa prywatnego międzynarodowego i konwencji obowiązujących między państwami członkowskimi, przy uwzględnieniu ogólnych zobowiązań państw członkowskich wynikających z Traktatu, w szczególności odnoszących się do sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

⁽¹⁾ Dz.U. C 161 z 13.7.2007, s. 39.

⁽²⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 19 czerwca 2007 r. (Dz.U. C 146 E z 12.6.2008, s. 73) i decyzja Rady z dnia 23 marca 2009 r.

⁽³⁾ Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 51.

⁽⁴⁾ Zob. załącznik II, część A.

(8) Cel przewidzianego działania może być osiągnięty jedynie przez Wspólnotę. Dlatego na Wspólnocie spoczywa obowiązek działania.

- (9) Artykuł 5 akapit trzeci Traktatu nakłada na Wspólnotę obowiązek nieprzekraczania tego, co niezbędne dla osiągnięcia celów Traktatu. Zgodnie z tym artykułem, w możliwie najszerszym zakresie uwzględniane muszą być specyficzne cechy krajowych systemów prawnych poprzez pozostawienie państwom członkowskim swobody wyboru różnych możliwości o równoważnych skutkach. Sądy i organy administracyjne właściwe w sprawach postępowań określonych w niniejszej dyrektywie powinny być uprawnione do badania skutków poprzednich decyzji.
- (10) Jedną z możliwości polega na zobowiązaniu jednej lub kilku niezależnych instytucji publicznych odpowiedzialnych za ochronę zbiorowych interesów konsumentów do korzystania z uprawnień do działania określonych w niniejszej dyrektywie. Inna możliwość powinna zapewnić korzystanie z tych uprawnień przez organizacje, których celem jest ochrona zbiorowych interesów konsumentów, zgodnie z kryteriami przewidzianymi w prawie krajowym.
- (11) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wyboru jednej z tych możliwości lub połączenia obu tych możliwości przy wyznaczaniu na szczeblu krajowym organów lub organizacji odpowiednich do celów niniejszej dyrektywy.
- (12) Do celów zwalczania wewnątrzspółnotowych szkodliwych praktyk stosuje się w odniesieniu do tych organów lub organizacji zasadę wzajemnego uznawania. Państwa członkowskie, na żądanie ich krajowych podmiotów, powinny powiadamiać Komisję o nazwie i celu ich podmiotów krajowych, które upoważnione są do występowania z powództwem w ich kraju zgodnie z przepisami niniejszej dyrektywy.
- (13) Zadaniem Komisji jest zapewnienie opublikowania wykazu tych upoważnionych podmiotów w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*. Do czasu opublikowania oświadczenia, że jest inaczej, zakłada się, że upoważniony podmiot jest uprawniony do podejmowania działań, jeżeli jego nazwa znajduje się w tym wykazie.
- (14) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość żądania podjęcia wcześniejszych konsultacji przez stronę, która ma zamiar wystąpić z powództwem o zaprzestanie szkodliwych praktyk, aby dać pozwanemu możliwość zaprzestania kwestionowanej szkodliwej praktyki. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zażądania, aby taka wcześniejsza konsultacja przeprowadzona była wspólnie z niezależnym organem publicznym wyznaczonym przez te państwa członkowskie.
- (15) W przypadku gdy państwa członkowskie ustaliły, że mają nastąpić wcześniejsze konsultacje, należy określić nieprzekraczalny dwutygodniowy termin od dnia zażądania konsultacji, po upływie którego, jeżeli nie doprowadzono do zaprzestania szkodliwej praktyki, zgłaszający żądanie będzie uprawniony bez dalszego opóźnienia do wniesienia powództwa do właściwego sądu lub organu administracyjnego.

- (16) Właściwe jest, aby Komisja przedstawiła sprawozdanie dotyczące funkcjonowania niniejszej dyrektywy, w szczególności w odniesieniu do jej zakresu stosowania i wcześniejszych konsultacji.
- (17) Stosowanie niniejszej dyrektywy pozostaje bez uszczerbku dla stosowania wspólnotowych zasad konkurencji.
- (18) Niniejsza dyrektywa nie powinna naruszać zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego i stosowania dyrektyw określonych w załączniku II część B,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ;

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Celem niniejszej dyrektywy jest zbliżenie przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich odnoszących się do powództw o zaprzestanie szkodliwych praktyk, określonych w art. 2, mających na celu ochronę zbiorowych interesów konsumentów, objętych dyrektywami wymienionymi w załączniku I, w celu zapewnienia sprawnego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

2. Na użytek niniejszej dyrektywy, szkodliwa praktyka oznacza każdy czyn niezgodny z dyrektywami wymienionymi w załączniku I, transponowanymi do wewnętrznego porządku prawnego państw członkowskich, który narusza zbiorowe interesy określone w ust. 1.

Artykuł 2

Powództwa o zaprzestanie szkodliwych praktyk

1. Państwa członkowskie wyznaczają sądy lub organy administracyjne właściwe do prowadzenia postępowań wszczętych przez upoważnione podmioty w rozumieniu art. 3, wnoszące o:

- a) nakaz zaprzestania lub zakazu jakiegokolwiek szkodliwej praktyki w trybie pilnym, w odpowiednich przypadkach w drodze procedury doraźnej;
- b) w odpowiednich przypadkach, podjęcie takich środków, jak opublikowanie decyzji, w całości lub w części, w takiej formie, jaka okaże się właściwa, lub opublikowanie oświadczenia korygującego w celu wyeliminowania długotrwałych skutków szkodliwej praktyki;
- c) tak dalece, jak pozwala na to system prawny danego państwa członkowskiego, nakazanie przegrywającemu sprawę pozwanemu uiszczenia na rzecz skarbu państwa lub na rzecz beneficjenta wyznaczonego w ramach ustawodawstwa krajowego, w przypadku niezastosowania się do decyzji w terminie wyznaczonym przez sąd lub organy administracyjne, określonej kwoty ustalonej za każdy dzień opóźnienia lub innej kwoty określonej w ustawodawstwie krajowym w celu zapewnienia przestrzegania decyzji.

2. Niniejsza dyrektywa pozostaje bez uszczerbku dla zasad międzynarodowego prawa prywatnego dotyczących prawa właściwego, to znaczy zazwyczaj albo prawa państwa członkowskiego, z którego pochodzi szkodliwa praktyka, albo prawa państwa członkowskiego, w którym wystąpiły skutki szkodliwej praktyki.

Artykuł 3

Podmioty upoważnione do występowania z powództwem

Do celów niniejszej dyrektywy „upoważniony podmiot” oznacza instytucję lub organizację, która została utworzona zgodnie z prawem państwa członkowskiego i ma uzasadniony interes w zapewnieniu przestrzegania przepisów określonych w art. 1, w szczególności:

- a) jedna lub więcej niezależnych instytucji publicznych, szczególnie odpowiedzialnych za ochronę interesów określonych w art. 1 w państwach członkowskich, w których istnieją; lub
- b) organizacje, których celem jest ochrona interesów określonych w art. 1, zgodnie z kryteriami przewidzianymi w prawie krajowym.

Artykuł 4

Wewnątrzspółnotowe szkodliwe praktyki

1. Każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne dla zapewnienia, aby w przypadku szkodliwej praktyki pochodzącej z tego państwa członkowskiego każdy upoważniony podmiot z innego państwa członkowskiego, w którym interesy chronione przez ten upoważniony podmiot doznały uszczerbku wskutek tej szkodliwej praktyki, mógł wystąpić do sądu lub organów administracyjnych określonych w art. 2, przedstawiając wykaz przewidziany w ust. 3 niniejszego artykułu. Sądy lub organy administracyjne przyjmują ten wykaz jako dowód uprawnienia upoważnionego podmiotu do podejmowania działań, bez uszczerbku dla ich prawa do zbadania, czy cele tego upoważnionego podmiotu uzasadniają wystąpienie z powództwem w tym konkretnym przypadku.

2. Do celów zwalczania wewnątrzspółnotowych szkodliwych praktyk i bez uszczerbku dla uprawnień zagwarantowanych w ustawodawstwie krajowym innym podmiotom, państwa członkowskie, na żądanie ich upoważnionych podmiotów, powiadamiają Komisję, że podmioty te są upoważnione do wnoszenia powództw na mocy art. 2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o nazwie i celach tych upoważnionych podmiotów.

3. Komisja sporządza wykaz upoważnionych podmiotów określonych w ust. 2, wraz z wyszczególnieniem ich celów. Wykaz ten jest publikowany w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*; zmiany w tym wykazie publikowane są bezzwłocznie, a co sześć miesięcy publikowany jest uaktualniony wykaz.

Artykuł 5

Wcześniejsze konsultacje

1. Państwa członkowskie mogą wprowadzić w życie lub utrzymać w mocy przepisy, zgodnie z którymi strona zamierzająca wystąpić z powództwem o zaprzestanie szkodliwych praktyk może rozpocząć tę procedurę tylko po podjęciu próby doprowadzenia do zaprzestania szkodliwej praktyki w drodze konsultacji bądź z pozwanym, bądź wspólnie z pozwanym i upoważnionym podmiotem w rozumieniu art. 3 lit. a) z państwa członkowskiego, w którym występuje się z powództwem o zaprzestanie szkodliwych praktyk. Decyzja, czy strona występująca z powództwem o zaprzestanie szkodliwych praktyk musi zasięgnąć opinii upoważnionego podmiotu, należy do państwa członkowskiego. Jeżeli zaprzestanie szkodliwej praktyki nie zostanie osiągnięte w ciągu dwóch tygodni od daty złożenia żądania konsultacji, zainteresowana strona może wnieść powództwo o zaprzestanie szkodliwych praktyk bez dalszego opóźnienia.

2. Zasady, na których oparte są wcześniejsze konsultacje, przyjęte przez państwa członkowskie, przekazywane są Komisji i podlegają opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 6

Sprawozdania

1. Co trzy lata, a po raz pierwszy nie później niż dnia 2 lipca 2003 r., Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszej dyrektywy.

2. W pierwszym sprawozdaniu Komisja bada w szczególności:

- a) zakres stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do ochrony zbiorowych interesów osób wykonujących działalność handlową, przemysłową, rzemieślniczą i zawodową;
- b) zakres stosowania niniejszej dyrektywy ustalony dyrektywami wymienionymi w załączniku I;
- c) czy wcześniejsze konsultacje z art. 5 przyczyniły się do skutecznej ochrony konsumentów.

W odpowiednich przypadkach do sprawozdania dołączone są wnioski w sprawie zmian niniejszej dyrektywy.

Artykuł 7

Przepisy dotyczące szerszych uprawnień

Niniejsza dyrektywa nie stanowi przeszkody dla państw członkowskich do przyjęcia lub utrzymania w mocy przepisów przewidujących przyznanie upoważnionym podmiotom lub innym osobom szerszych uprawnień do wnoszenia powództwa na szczeblu krajowym.

Artykuł 8**Wdrożenie**

Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 9**Uchylenie**

Dyrektywa 98/27/WE, zmieniona dyrektywami wymienionymi w załączniku II część A, traci moc, bez naruszenia zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia stosowania dyrektyw określonych w załączniku II część B.

Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy, zgodnie z tabelą korelacji w załączniku III.

Artykuł 10**Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem 29 grudnia 2009 r.

Artykuł 11**Adresaci**

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 23 kwietnia 2009 r.

*W imieniu Parlamentu
Europejskiego*

H.-G. PÖTTERING
Przewodniczący

W imieniu Rady

P. NEČAS
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK I

WYKAZ DYREKTYW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 1 ⁽¹⁾

1. Dyrektywa Rady 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa (Dz.U. L 372 z 31.12.1985, s. 31).
2. Dyrektywa Rady 87/102/EWG z dnia 22 grudnia 1986 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących kredytu konsumenckiego (Dz.U. L 42 z 12.2.1987, s. 48) ⁽²⁾.
3. Dyrektywa Rady 89/552/EWG z dnia 3 października 1989 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej: art. 10 do 21 (Dz.U. L 298 z 17.10.1989, s. 23).
4. Dyrektywa Rady 90/314/EWG z dnia 13 czerwca 1990 r. w sprawie zorganizowanych podróży, wakacji i wycieczek (Dz.U. L 158 z 23.6.1990, s. 59).
5. Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. L 95 z 21.4.1993, s. 29).
6. Dyrektywa 97/7/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie ochrony konsumentów w przypadku umów zawieranych na odległość (Dz.U. L 144 z 4.6.1997, s. 19).
7. Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 r. w sprawie niektórych aspektów sprzedaży towarów konsumpcyjnych i związanych z tym gwarancji (Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12).
8. Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1).
9. Dyrektywa 2001/83/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 listopada 2001 r. w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do produktów leczniczych stosowanych u ludzi: art. 86-100 (Dz.U. L 311 z 28.11.2001, s. 67).
10. Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 września 2002 r. dotycząca sprzedaży konsumentom usług finansowych na odległość (Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16).
11. Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 maja 2005 r. dotycząca nieuczciwych praktyk handlowych stosowanych przez przedsiębiorstwa wobec konsumentów na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22).
12. Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36).
13. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/122/WE z dnia 14 stycznia 2009 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do niektórych aspektów umów timeshare, umów o długoterminowe produkty wakacyjne, umów odsprzedaży oraz wymiany (Dz.U. L 33 z 3.2.2009, s. 10).

⁽¹⁾ Dyrektywy, o których mowa w pkt 5, 6, 9 i 11, zawierają przepisy szczególne w sprawie powództw o zaprzestanie szkodliwych praktyk.

⁽²⁾ Dyrektywa ta została ze skutkiem od dnia 12 maja 2010 r. uchylona i zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki (Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66).

ZAŁĄCZNIK II

CZĘŚĆ A

Uchylona dyrektywa i jej kolejne zmiany

(o których mowa w art. 9)

Dyrektywa 98/27/WE Parlamentu Europejskiego i Rady
(Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 51)

Dyrektywa 1999/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko w odniesieniu do jej art. 10
(Dz.U. L 171 z 7.7.1999, s. 12)

Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko w odniesieniu do jej art. 18 ust. 2
(Dz.U. L 178 z 17.7.2000, s. 1)

Dyrektywa 2002/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko w odniesieniu do jej art. 19
(Dz.U. L 271 z 9.10.2002, s. 16)

Dyrektywa 2005/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko w odniesieniu do jej art. 16 ust. 1
(Dz.U. L 149 z 11.6.2005, s. 22)

Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady tylko w odniesieniu do jej art. 42
(Dz.U. L 376 z 27.12.2006, s. 36)

CZĘŚĆ B

Lista terminów transpozycji do prawa krajowego

(o których mowa w art. 9)

Dyrektywa	Termin transpozycji	Data rozpoczęcia stosowania
Dyrektywa 98/27/WE	1 stycznia 2001 r.	-
Dyrektywa 1999/44/WE	1 stycznia 2002 r.	-
Dyrektywa 2000/31/WE	16 stycznia 2002 r.	-
Dyrektywa 2002/65/WE	9 października 2004 r.	-
Dyrektywa 2005/29/WE	12 czerwca 2007 r.	12 grudnia 2007 r.
Dyrektywa 2006/123/WE	28 grudnia 2009 r.	-

ZAŁĄCZNIK III

TABELA KORELACJI

Dyrektywa 98/27/WE	Niniejsza dyrektywa
art. 1–5	art. 1–5
art. 6 ust. 1	art. 6 ust. 1
art. 6 ust. 2 akapit pierwszy tiret pierwsze	art. 6 ust. 2 akapit pierwszy lit. a)
art. 6 ust. 2 akapit pierwszy tiret drugie	art. 6 ust. 2 akapit pierwszy lit. b)
art. 6 ust. 2 akapit pierwszy tiret trzecie	art. 6 ust. 2 akapit pierwszy lit. c)
art. 6 ust. 2 akapit drugi	art. 6 ust. 2 akapit drugi
art. 7	art. 7
art. 8 ust. 1	—
art. 8 ust. 2	art. 8
—	art. 9
art. 9	art. 10
art. 10	art. 11
załącznik	załącznik I
—	załącznik II
—	załącznik III